

Bilim, Eğitim, Sanat ve Teknoloji Dergisi (BEST Dergi)

www.bestdergi.net

Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Mesleklere Yönelik Toplumsal Cinsiyet Algılarının İncelenmesi

Sibel Karabekmez, Günseli Yıldırım, Güzin Özyılmaz
Akamca, A. Murat Ellez, Ayşe Nur Bulut Üner
Dokuz Eylül Üniversitesi

Bu makaleye atıf için:

Karabekmez, S., Yıldırım, G., Özyılmaz Akamca, G., Ellez, A. M., & Bulut Üner, A. N. (2018). Okul öncesi dönem çocuklarının mesleklere yönelik toplumsal cinsiyet algılarının incelenmesi. *Bilim, Eğitim, Sanat ve Teknoloji Dergisi (BEST Dergi)*, 2(1), 52-70.

To cite this article:

Karabekmez, S., Yıldırım, G., Özyılmaz Akamca, G., Ellez, A. M., & Bulut Uner, A. N. (2018). The study of social gender perceptions of preschool children related to professions. *Science, Education, Art and Technology Journal (SEAT Journal)*, 2(1), 52-70.

Makale Türü (Paper Type):

Araştırma (Research)

Bilim, Eğitim, Sanat ve Teknoloji Dergisi (BEST Dergi):

Bilim, Eğitim, Sanat ve Teknoloji Dergisi (BEST Dergi); ulusal, bilimsel, hakemli ve Türkçe bir dergi olarak yılda iki kez yayınlanmaktadır. Bu dergide; bilim, eğitim, sanat veya teknoloji ile ilgili özgün kuramsal çalışmalar, literatür incelemeleri, araştırma raporları, sosyal konular, kitap incelemeleri ve araştırma makaleleri yayınlanmaktadır. Dergiye yayınlanmak üzere gönderilen makalelerin daha önce yayınlanmamış veya yayınlanmak üzere herhangi bir yere gönderilmemiş olması gerekmektedir. Bu makale araştırma, öğretim ve özel çalışma amaçları için kullanılabilir. Herhangi bir formda, kısmi veya bütün olarak yeniden basımı kesinlikle yasaktır. Makalelerinin içeriğinden sadece yazarlar sorumludur. Dergi, makalelerin telif hakkına sahiptir. Yayıncı, araştırma materyalinin kullanımı ile ilgili olarak doğrudan veya dolaylı olarak ortaya çıkan herhangi bir kayıp, eylem, talep, işlem, maliyet veya zarardan sorumlu değildir.

Science, Education, Art and Technology Journal (SEAT Journal):

Science, Education, Art and Technology Journal (SEAT Journal) is published twice a year as a national, scientific, refereed and Turkish journal. In this journal, original theoretical works, literature reviews, research reports, social issues, psychological issues, curricula, learning environments, book reviews, and research articles related to science, education, art or technology are published. The articles submitted for publication must have not been published before or sent to be published anywhere. This article may be used for research, teaching, and private study purposes. Any substantial or systematic reproduction in any form to anyone is expressly forbidden. Authors alone are responsible for the contents of their articles. The journal owns the copyright of the articles. The publisher shall not be liable for any loss, actions, claims, proceedings, demand, or costs or damages whatsoever or howsoever caused arising directly or indirectly in connection with or arising out of the use of the research material.

Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Mesleklere Yönelik Toplumsal Cinsiyet Algılarının İncelenmesi

Sibel Karabekmez, Günseli Yıldırım, Güzin Özyılmaz Akamca, A. Murat Ellez, Ayşe Nur Bulut Üner

Özet

Toplumsal cinsiyet, toplumun kadın ve erkekten cinsiyetine uygun olarak beklediği görev, sorumluluk ve davranışlar olarak tanımlanır (Vatandaş, 2007). Toplumun belirlediği kültürel ve sosyal değerler, beklentiler ve cinsiyete özgü kalıplaşmış roller kadın ve erkeğin ayırt edilmesini sağlar. Toplumsal cinsiyet algısı kendisini meslekler üzerinde de göstermektedir. Mesleklere yönelik algılar ve cinsiyete uygun rollere dayalı olarak kadın mesleği ve erkek mesleği şeklinde ayrıma gidilmektedir. Bu çalışma, toplumsal değer ve yargıların oluşturduğu toplumsal cinsiyet kavramının kazanılmasında en uygun dönem olan okul öncesi dönemde çocukların mesleklere yönelik toplumsal cinsiyet algılarının incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Çalışma 2016-2017 eğitim öğretim yılında İzmir ili Buca ilçesinde öğrenim gören 48-60 ay arasında toplam 30 çocuk ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmada, okul öncesi dönem çocuklarının mesleklere yönelik toplumsal cinsiyet algıları, mesleklere yönelik cinsiyet algısı belirleme formu ve çocuk bilgi formunun çözümlenmesi yoluyla ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Elde edilen veriler, içerik analizi kurallarına göre çözümlenerek okul öncesi dönem çocuklarının mesleklere yönelik toplumsal cinsiyet algıları yorumlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal cinsiyet algısı, Meslekler, Okul öncesi dönem

The Study of Social Gender Perceptions of Preschool Children Related to Professions

Abstract

Social gender is defined as the duties, responsibilities and behaviors that the society expects from men and women in accordance with their gender (Vatandaş, 2007). The cultural and social values, the expectations and conventional gender specific roles determined by the society make it possible to distinguish women and men. The gender perception also shows itself on the professions. Female and male professions are discriminated depending on the perceptions related to professions and the roles according to gender. This study was carried out in order to study the social gender perceptions of children in the pre-school period, which is the most appropriate period for acquiring the concept of social gender created by social values and judgements. The study was carried out in Buca district, in İzmir and with 30 children in kindergartens aged between 48-60 months during the educational year from 2016 to 2017. In this study, the gender perceptions of pre-school children related to the professions were revealed through the analysis of the gender perception determination form for the professions and the child information form. Qualitative research method was used in this study. The data obtained were analyzed according to the rules of content analysis, and the social gender perceptions of preschool children related to professions were interpreted.

Key Words: Social perception of gender, Professions, Preschool children

Giriş

Toplumsal yaşamın sınıflandırılmasına yönelik önemli değişkenlerden birisi cinsiyettir. Cinsiyet üzerine geçmişten bugüne gerek ülkemizde gerek farklı ülkelerde biyolojik, toplumsal, psikolojik ve eğitim alanında birçok araştırma yapılmıştır. Kadınlar ve erkekler arasındaki cinsiyet farklılığının yalnızca biyolojik yapılarından kaynaklanmadığı günümüzde bilinen bir gerçektir. Toplumsal cinsiyet algısını geliştiren kadın ve erkek arasındaki bu farklılıklar davranış, düşünce, duygu, tercih, tutum yönlerinden de karşımıza çıkmaktadır (Aydilek Çiftçi, 2011).

Vatandaş (2007)'a göre her birey, doğduğu cinsiyete uygun olarak toplumsal cinsiyete sahip olmaktadır. Toplumsal düzene göre kadın ve erkek birbirinden tamamıyla farklı davranış, düşünce ve algı özellikleri gösterir. Anne baba tarafından çocuğun biyolojik cinsiyetinin bilinmesiyle birlikte toplumsal cinsiyete uygun özellikler de çocuk için belirlenmiş olur.

Sosyalleşme süreci içerisinde ortaya konulan ve öncelikle aile içinde verilmeye başlanan toplumsal cinsiyet rolleri, erkeklerin ve kadınların nasıl davranmaları gerektiği ve onlardan gerçekleştirmeleri beklenen farklı görevler, bireye erken çocukluk döneminde verilmeye başlanır. Yaşamın ilk yıllarından itibaren kız ve erkek çocukların davranışları, oyunları ve oyuncakları farklılık göstermektedir. Kız çocuklarının oyunları, anne ve aileyi örnek alan evcilik gibi oyunlardan oluşmaktadır. Erkek çocuklarında ise soyut düşünme ve mekanik yeteneklerin gelişmesine yönelik oyun ve oyuncaklar sunulmaktadır. Bu durumda kız ve erkek çocuklarına bazı mesajlar verilmektedir. Kadının yeri ve statüsünün ev içi alanla sınırlı olduğu mesajı kız çocuklarına verilirken, dış dünyayla daha çok iletişim halinde olabileceği, güç ve otorite kullanımında bulunabileceği, toplumla bütünleşmede daha fazla olanaklar açabileceği mesajları da erkek çocuklarına verilmektedir (Gönenç, Ayhan ve Bakır, 2002; Akt: Aktaş, 2011).

Cunningham'ın (2001) yaptığı bir çalışmada annelerin toplumsal cinsiyet kalıpları ile yetişkin çocuklarının toplumsal cinsiyet davranışları arasında bir ilişki olduğu görülmüştür. Ailelerin var olan cinsiyet rolü algılarını çocuklarına doğrudan ya da dolaylı olarak aktardıkları belirtilmektedir. Çocukların toplumsal cinsiyet algılarını oluşturmada anne babaya önemli rol düşmekle birlikte aile, akranlar, medya, okul, kitaplar, şarkılar, filmler, televizyon kanalları da söz konusu beklentileri ve modelleri pekiştirerek çocuğa kuralları ve davranışları içselleştirmesini sağlayacak ortamlar hazırlamaktadır (Connell, 1998; Driscoll ve Nagel, 2008; Meece ve Daniels, 2008).

Çocukların fikirlerinin ve inançlarının çoğunun, arkadaş ve okul dünyaları genişledikçe çevrelerindeki kişiler tarafından etkilendiği görülmektedir. Çocukların uygun davranışlarının pekiştirilmesinde medyanın özellikle de televizyonun etkisi büyüktür. Çocuklar cinsiyete yönelik kalıplaşmış davranışlarını bütün bu sosyalleşme araçlarıyla öğrenmiş olurlar. Bu cinsiyet kalıpları çocuklar büyüdükçe sıkıca yerleşmiş inanç haline gelir ve bunun sonucunda da çocuğun benlik algısının bir parçası olur (Witt, 1997).

Toplumsal cinsiyet algısı yönünden baktığımızda cinsiyete farklı anlamlar yüklenmektedir. Bununla birlikte toplumun yüklediği cinsiyet kalıpları ve ayrımlarına göre de meslekler şekillenmektedir. Bu yönde yapılmış araştırmalar incelendiğinde kadınların cinsiyete ilişkin mesleki ayrımcılık konusunda daha dezavantajlı durumda olduğu gözlenmektedir. Kadının işgücü piyasasındaki yerini ve diğer sosyal değişkenlerini de olumsuz etkileyen bu durum, olumsuz etkileriyle gelecek nesillere aktararak mesleklere yönelik cinsiyet ayrımcılığına neden olmaktadır (Parlaktuna, 2010).

Araştırmanın Amacı

Araştırmanın problem cümlesi “Okul öncesi dönem çocuklarının mesleklere yönelik toplumsal cinsiyet algıları nedir?” şeklindedir. Bununla birlikte aşağıdaki alt problemlere yanıt aranacaktır:

1. Çocukların mesleklere yönelik algısı nasıldır?
2. Çocukların mesleklere yönelik geliştirdikleri toplumsal cinsiyet algıları nasıldır?
3. Çocukların mesleklere yönelik geliştirdikleri toplumsal cinsiyet algıları anne öğrenim durumuna göre nasıldır?
4. Çocukların mesleklere yönelik geliştirdikleri toplumsal cinsiyet algıları baba öğrenim durumuna göre nasıldır?

5. Çocukların mesleklere yönelik geliştirdikleri toplumsal cinsiyet algıları anne çalışma durumuna göre nasıldır?

Yöntem

Bu çalışmada farklı sosyoekonomik düzeyde aile yapılarından gelen, anne ve baba eğitim durumu ile anne çalışma durumu farklılıklar gösteren 30 okul öncesi dönemdeki çocuğun mesleklere yönelik toplumsal cinsiyet algıları belirlenmeye çalışılmıştır. Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırma, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği çalışma olarak tanımlanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Çocukların mesleklere yönelik cinsiyet algılarını belirleyebilmek için araştırmacılar tarafından oluşturulmuş yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırma 2016-2017 eğitim öğretim yılında İzmir ili Buca ilçesinde öğrenim gören 48-60 ay arası toplam 30 çocuk ile gerçekleştirilmiştir.

Çalışma grubunun cinsiyete göre dağılım bilgisi Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Çocukların Cinsiyete Göre Dağılımı

	N	%
Kız	16	53,3
Erkek	14	46,7
Toplam	30	100

Tablo 1’de görüldüğü gibi çocukların 16’sı (%53,3) kız, 14’ü (%46,7) erkektir.

Çalışma grubuna ilişkin anne eğitim durumuna göre frekans ve yüzde dağılımı Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Anne Öğrenim Durumuna Göre Frekans ve Yüzde Dağılımı

	Kız		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
İlkokul, Ortaokul ve Lise mezunu	4	25	7	50	11	36,7
Lisans ve Lisans üstü eğitim mezunu	12	75	7	50	19	63,3
Toplam	16		14		30	100

Tablo 2’de görüldüğü üzere çocukların anne öğrenim durumu incelendiğinde annesi ilkökul, ortaokul, lise mezunu olan 4’ü kız (%25) 7’si erkek (%50) olmak üzere toplam 11 (%36,7) çocuk, annesi lisans ve üstü mezunu olan 12’si kız (%75) 7’si erkek (%50) olmak üzere toplam 19 (%63,3) çocuk bulunmaktadır.

Çalışma grubuna ilişkin baba öğrenim durumunu gösteren frekans ve yüzde dağılımı Tablo 3’de sunulmuştur.

Tablo 3. Baba Öğrenim Durumuna Göre Frekans ve Yüzde Dağılımı

	Kız		Erkek		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
İlkokul, Ortaokul ve Lise mezunu	7	43,8	8	57,1	15	50
Lisans ve Lisans üstü mezunu	9	56,3	6	42,9	15	50
Toplam	16		14		30	100

Tablo 4’de görüldüğü gibi 10’u kız (%62,5) 6’sı erkek (%42,9) toplam 16 (%53,3) çocuğun annesi çalışmakta ve 6’sı kız (%37,5) 8’i erkek (%57,1) olmak üzere toplam 14 (%46,7) çocuğun annesi çalışmamaktadır.

Tablo 4. Anne Çalışma Durumuna Göre Frekans ve Yüzde Dağılımı

	Annesi Çalışan		Annesi Çalışmayan	
	N	%	N	%
Kız	10	62,5	6	37,5
Erkek	6	42,9	8	57,1
Toplam	16	53,3	14	46,7

Veri Toplama Araçları

Araştırmanın verileri araştırmacılar tarafından geliştirilen ‘Çocuk Bilgi Formu’ ve ‘Mesleklere Yönelik Resimli Cinsiyet Algısı Belirleme Formu’ ile toplanmıştır. Çocuk Bilgi Formu: Form araştırmacılar tarafından geliştirilmiştir. Çocuklara ait sosyo-demografik bilgilerin yer aldığı formda çocukların cinsiyet, anne öğrenim durumu, baba öğrenim durumu, anne çalışma durumu soruları yer almaktadır.

Mesleklere Yönelik Resimli Cinsiyet Algısı Belirleme Formu: Form araştırmacılar tarafından geliştirilmiştir. Öncelikle çocuklara “meslek nedir?” sorusu sorulmuş ardından hem kadın hem de erkek cinsiyetlerinde öğretmen, pilot, inşaat mühendisi, hekim, şoför, çiftçi, itfaiyeci, aşçı, terzi, boyacı, kuaför, garson, sekreter, bahçıvan, polis, tesisatçı, postacı, manav, bilim insanı ve diş hekimi meslek resimlerinin olduğu form aracılığıyla çocuklara “Bu hangi meslek?”, “Sence bu resimdeki mesleği kadınlar mı yapabilir erkekler mi yapabilir yoksa ikisi de yapabilir mi? ve neden?” soruları sorularak konu ile ilgili görüşlerini belirtmeleri sağlanmıştır. Çocuklardan verdiği yanıtlara uygun olarak resimleri işaretlemeleri istenmiştir. Çocukların verdiği yanıtlar not edilmiştir. ‘Mesleklere Yönelik Resimli Cinsiyet Algısı Belirleme Formunun geçerlilik ve güvenilirlik çalışması için alanlarında uzman öğretim üyelerinin görüşlerine başvurulmuştur. Uzmanlardan gelen dönütler doğrultusunda sorular üzerinde gerekli düzenlemeler yapılmış ve uygulama için ölçme aracına son şekli verilmiştir.

Veri Analizi

Elde edilen nitel veriler içerik analizi kurallarına göre çözümlenerek okul öncesi dönem çocuklarının mesleklere yönelik toplumsal cinsiyet algıları yorumlanmıştır. İçerik analizinde toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmak temel amaçtır. Verileri tanımlama ve verilerin içinde saklı olabilecek gerçekleri ortaya çıkarmak için içerik analizinden yararlanır. Araştırmacı bu sayede birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar içerisinde birleştirip okuyucunun anlayacağı bir şekilde düzenleyerek yorumlamaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2008).

Bulgular

Çocukların meslek tanımına ilişkin görüşleri, çocukların mesleklere yönelik toplumsal cinsiyet algılarına ilişkin bulgular ve çocukların mesleklere yönelik toplumsal cinsiyet algılarında aile yapısının (anne öğrenim durumu, baba öğrenim durumu, anne çalışma durumu) rolüne ilişkin bulgular, alt başlıklar halinde sunulmuştur.

Çocukların Meslek Tanımına İlişkin Görüşleri

Çocukların “Meslek nedir?” sorusuna verdikleri yanıtlar incelendiğinde meslek kavramını, çalışma ve iş, para kazanma, anne ve babalarının meslekleri, büyüdüklerinde yapacakları iş ile ilişkilendirdikleri görülmüştür. Çocukların meslek kavramına ilişkin bazı açıklamaları şu şekildedir:

Meslek kavramını çalışma ve iş yönünden açıklayan E8, K14, K17 ve K21 kodlu çocukların görüşlerine aşağıda yer verilmektedir.

E8: “Çalışmak demektir.”

K14: “Bir kişinin yaptığı iş türüdür.”

K17: “Servis yapmak, okula gitmek, müdür olmak, iş yapmaktır.”

K21: “İnsanların kullandığı işleri demektir.”

Para kazanma yönünden açıklayan K3, K5 ve E24 kodlu çocukların görüşlerine aşağıda yer verilmektedir.

K3: “İnsanların para kazanmaları için bir karakterdir.”

K5: “Aklıma kelebek geliyor. İsmi benziyor çünkü. Bir dönerci oluyorsun, döner veriyorsun, para kazanıyorsun.”

E24: “Para kazandığımız iş demektir.”

Anne ve babalarının meslekleri yönünden açıklayan K7, E6 ve E13 kodlu çocukların görüşlerine aşağıda yer verilmektedir.

K7: “Babamın, annemin mesleği aklıma geliyor. Bir iştir.”

E6: “Annelerimizin, babalarımızın çalıştığı bir şey.”

E13: “Babamın çalıştığı iş.”

Büyüdüklerinde yapacakları iş yönünden açıklayan K10, E4, E11 ve E16 kodlu çocukların görüşlerine aşağıda yer verilmektedir.

K10: “Olmak istediğimiz şeylere bağlıdır meslek.”

E4: “Büyüyünce itfaiyeci olacağım. Meslek iş demek oluyor yani bir şeyi çalışarak yapmak demek.”

E11: “Büyüyünce doktor olacağım. Bir işi sahiplenen adam ya da kadına denir.”

E16: “Bir şey olmak istediğin şeye meslek denir.”

Çocukların Mesleklere Yönelik Toplumsal Cinsiyet Algılarına İlişkin Bulgular

Bu bölümde çocukların mesleklere yönelik resimli cinsiyet algısı belirleme formuna ilişkin görüşlerine ait bulgulara değinilmiştir. Mesleklere yönelik resimli cinsiyet algısı belirleme formundan elde edilen veriler ışığında formda yer alan öğretmen, pilot, hekim, şoför, terzi, garson, sekreter, polis, tesisatçı, manav ve bilim insanı meslekleri hakkında görüşleri ve çıkan sonuçlar dikkat çekici nitelik taşıdığından yorumlarda bu mesleklere yer verilmiştir.

Tablo 5. Mesleklere Yönelik Resimli Cinsiyet Algısı Dağılımı

Meslekler	Kadın Mesleği						Erkek Mesleği						Kadın ve Erkek Mesleği					
	K		E		T		K		E		T		K		E		T	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Öğretmen	1	6,3	1	7,1	2	6,7	0	0	0	0	0	0	15	93,8	13	92,9	28	93,3
Pilot	0	0	0	0	0	0	6	38	12	86	18	60	10	62,5	2	14,3	12	40
İnşaat Müh.	0	0	1	7,1	1	3,3	4	25	6	43	10	33,3	12	75,0	7	50,0	19	63,3
Hekim	1	6,3	0	0	1	3,3	3	19	2	14	5	16,7	12	75,0	12	85,7	24	80
Şoför	0	0	0	0	0	0	8	50	9	64	17	57	8	50,0	5	35,7	13	43
Çiftçi	2	13	0	0	2	6,7	2	13	5	36	7	23,3	12	75,0	9	64,3	21	70
İtfaiyeci	1	6,3	0	0	1	3,3	5	31	10	71	15	50	10	62,5	4	28,6	14	46,7
Aşçı	3	19	1	7,1	4	13	4	25	4	29	8	27	9	56,3	9	64,3	18	60
Terzi	12	75	11	79	23	76,7	0	0	0	0	0	0	4	25,0	3	21,4	7	23,3
Boyacı	1	6,3	0	0	1	3,3	6	38	10	71	16	53	9	56,3	4	28,6	13	43,4
Kuaför	6	38	4	29	10	33,3	1	6,3	1	7,1	2	6,7	9	56,3	9	64,3	18	60
Garson	1	6,3	1	7,1	2	6,6	2	13	3	21	5	16,6	13	81,3	10	71,4	23	76,8
Sekreter	1	6,3	1	7,1	2	6,7	1	6,3	3	21	4	13,3	14	87,5	10	71,4	24	80
Bahçıvan	1	6,3	1	7,1	2	6,7	6	38	4	29	10	33,3	9	56,3	9	64,3	18	60
Polis	0	0	0	0	0	0	3	19	5	36	8	26,7	13	81,3	9	64,3	22	73,3
Tesisatçı	1	6,3	0	0	1	3,3	8	50	11	79	19	63,3	7	43,8	3	21,4	10	33,3
Postacı	1	6,3	0	0	1	3,3	7	44	7	50	14	46,7	8	50,0	7	50,0	15	50
Manav	0	0	0	0	0	0	3	19	4	29	7	23,3	13	81,3	10	71,4	23	76,7
Bilim İnsanı	1	6,3	0	0	1	3,3	6	38	9	64	15	50	9	56,3	5	35,7	14	46,7
Diş Hekimi	3	19	0	0	3	10	2	13	4	29	6	20	11	68,8	10	71,4	21	70

K: Kız E: Erkek T: Toplam

Tablo 5 incelendiğinde öğretmenlik mesleğini hem kadınların hem de erkeklerin yapabileceği meslek olarak seçen çocukların sayısı 15'i kız ve 13'ü erkek olmak üzere toplam 28 (%93,3) dir. Öğretmenlik mesleğini sadece kadınların yapabileceği meslek olarak belirten 1'i kız 1'i erkek toplam 2 (%6,7) çocuk olmakla birlikte sadece kadınların yapabileceği meslek olarak belirten çocuk bulunmamaktadır.

K5, K9, K14, K21 ve E22 kodlu çocukların öğretmenlik mesleğini hem kadınların hem de erkeklerin yapabileceği meslek olarak belirttikleri görüşlerinden bazıları şu şekildedir:

K5: "Abimin öğretmenleri geldi aklıma hem kız hem erkek. Çünkü ikisi de eğitimini almışlardır. Mesela benim annem öğretmen. Özel eğitimde çalışıyor. Bir yerde eğitim almışlardır."

K9: "Kız öğretmen hasta olduğunda erkek öğretmen gelir. İkisi de olur."

K14: "Kız da erkek de istemiştir. Her insanın farklı istekleri vardır. İkisi de olur."

K21: "Çünkü Dünya'da hem kız hem de erkek öğretmenler var."

E22: "Bizim sınıfta bir tane Burak abi var stajyer. O öğrendikten sonra öğretmen olacak. Kız öğretmen de var."

Sadece kadınların yapabileceği meslek olduğunu belirten K3 ve E15 kodlu çocukların görüşleri ise şu şekildedir:

K3: "Genellikle kızlar öğretmen oluyor. Çünkü çocukları korkutmamak için kızlar öğretmen oluyor ve çocukları daha çok anlıyor. Erkekler stajyer oluyor. Sonra onlarda öğretmen oluyor ama çocuklara iyi bakamıyorlar, çocukları anlamıyorlar."

E15: "Çünkü öğretmenlik işi kızlara göre olabilir."

12'si erkek ve 6'sı kız olmak üzere 18 (%60) çocuk pilotluk mesleğini sadece erkeklerin yapabileceği meslek olarak seçmiştir. Bununla birlikte 10'u kız 2'si erkek toplam 12 (%40) çocuk pilotluk mesleğini hem kadınların hem de erkeklerin yapabileceği meslek olarak belirtmiştir. Pilotluk mesleğini sadece kadınlar yapabilir diyen çocuk bulunmamaktadır.

Pilotluk mesleğini sadece erkeklerin yapabileceğini belirten çocuklardan K3, K9, K12, E22 ve E28 kodlu çocukların görüşleri şu şekildedir:

K3: "Çünkü erkekler kullanmalı şeyleri daha çok yapabiliyor."

K9: "Ben bir kez uçağa bindim ama görmedim erkek pilotu ama mikrofondan sesini duydum. Kız pilot duymadım."

K12: "Erkekler yapar çünkü çok çok iyi uçurabilirler. Kızlar birazcık yüksekte korkuyorlar ama babam korkmuyor."

E22: "Erkekler ayarlarını bilir ve kullanabilir. Kızlar yemekleri dağıtır, hostes olur."

E28: "Kızlar uçak sürmeyi bilmez. Erkekler bilir."

Hem kadın hem de erkeklerin yapabileceği meslek olarak belirten çocuklardan K5, K14, E6 ve E16 kodlu çocukların görüşleri şu şekildedir:

K5: "Sadece erkek pilot gördüm ama kızlar da olabilir. Belki uçurmayı öğrenmişlerdir. Uçurma yeri var orda öğrenmişlerdir."

K14: "İkisi de olmak isterse yapabilir. Kızlarla alay edilmemeli. Onlar da yapabilir."

E6: "İkisi de yapabilir. Televizyonda görmüştüm."

E16: "İkisi de pilotluğu kazanabilirse olabilirler."

Hekimlik mesleğini 12'si kız ve 12'si erkek olmak üzere toplam 24 (%80) çocuk hem kadınların hem de erkeklerin yapabileceği meslek olarak seçmiştir. Bununla birlikte 3'ü kız 2'si erkek toplam 5 (%16,7) çocuk sadece erkeklerin yapabileceği meslek olarak belirtirken 1 (%3,3) kız çocuğu sadece kadın mesleği olarak belirtmiştir.

Hekimlik mesleğini hem kadın hem de erkeklerin yapabileceğini belirten çocuklardan K7, K9, K21, E11 ve E13 kodlu çocukların görüşleri şu şekildedir:

K7: "Bu babamın mesleği. İkisi de yapar. Çünkü ikisi de ciddi çalışıyor."

K9: "Onlar insanların kanını temizliyor. İkisi de çok becerikli. Anneannemle doktora gittik yanında kız doktor vardı."

K21: "Doktorluk mesleği kolay olduğu için ikisi de yapabilir. Hastaları muayene edip iyileştirirler."

E11: "İkisi de insanları seviyor. O yüzden ikisi de yapabilir."

E13: “İkisi de olur. Ben erkek doktora gitmişim. Erkek olur. Kız görmedim ama kızlar da çalışkan olduğu için yapar.”

Sadece erkeklerin yapabileceği meslek olduğunu belirten çocuklardan K12, K26 ve E18 kodlu çocukların görüşleri şu şekildedir:

K12: “Erkekler yapabilir. Kızlar hemşire olur.”

K26: “Erkekler bu mesleği daha iyi biliyor.”

E18: “Kızlar hemşire olur. Doktorun sağ kolu olur. Erkekler genelde güzel muayene ederler. Kızlar pek doktorluk işinden anlamaz.”

Sadece kadınların yapabileceği meslek olduğunu belirten K10 kodlu çocuğun görüşü şu şekildedir:

K10: “Kızlar yapabilir çünkü kızlar çok iyi yapıyor. Ben televizyonda izledim kızlar çok iyi yapıyordu. Kızları daha çok sevdiğim için kızları seçtim. Erkekler yorulduğunda hastaları muayene etmek istemez ama kızlar azıcık muayene eder.”

9’u erkek 8’i kız toplam 17 (%57) çocuk şoförlük mesleğini sadece erkeklerin yapabileceğini, 8’i kız 5’i erkek toplam 13 (%43) çocuk hem kadınların hem de erkeklerin yapabileceğini belirtmiştir. Şoförlük mesleğini sadece kadınlar yapabilir diyen çocuk bulunmamaktadır.

Şoförlük mesleğini sadece erkeklerin yapabileceğini belirten çocuklardan K3, K9, E11, E15 ve E18 kodlu çocukların görüşleri şu şekildedir:

K3: “Erkekler birilerinin gideceği yerleri daha çok tanıyorlardır. Kadınların evde işleri vardır. Her yeri bilemezler. Temizlik, yemekle uğraşıyorlar. Erkekler her gün işe gittiği için, işleri değiştiği, uzak işlere gittiği için her yeri biliyor.”

K9: “Kızlar pek becerikli değildir. Ben bir taksiye bindim hep erkek gördüm. O yüzden erkek yapar.”

E11: “Erkekler yapabilir. Benim annem bile zorlanıyor. Zor bir meslek.”

E15: “Bazı kızların ehliyeti olmadığı için yanlış yönlere gidebilirler yani ehliyeti olabilir ama adamlar nereye gideceğini söylediğinde akli karışabilir. Erkekler yanlış yere gitmez.”

E18: “Ben hiç kız kullanan bir taksiye binmemişim. Erkekler yapabilir bu mesleği. Kızlar erkekler gibi araba kullanabilir ama şoför olamaz. Erkekler müşterinin bindiğini daha iyi bilir.”

Hem kadın hem de erkeklerin yapabileceği meslek olarak belirten çocuklardan K5, K14, K21 ve E13 kodlu çocukların görüşleri şu şekildedir:

K5: “Ben hiç kız görmedim ama erkek birçok gördüm ama kızlar da olabilir. Bence bebek oynucağı, annem bile sürüyor. Annem şoförlük yapamaz ama diğer kızlar yapabilir. Eğitim aldılar.”

K14: “Kız taksici hiç görmedim ama bir gün göreceğime inanıyorum. İkisi de olur.”

K21: “Benim annem araba sürebiliyor. İkisi de yapabilir.”

E13: “Benim babam halama araba kullanmayı öğretmiş. O yüzden ikisi de yapabilir.”

Terzilik mesleğini 12’si kız 11’i erkek toplam 23 (%76,7) çocuk sadece kadınların yapabileceği meslek olarak belirtmiştir. 4’ü kız 3’ü erkek toplam 7 (%23,3) çocuk hem kadınların hem de erkeklerin yapabileceği meslek olarak belirtirken sadece erkeklerin yapabileceği meslek olarak seçen çocuk bulunmamaktadır.

Terzilik mesleğini sadece kadınların yapabileceğini belirten çocuklardan E11, K12, K19, K23 ve K30 kodlu çocukların görüşleri şu şekildedir:

E11: “Kızlar daha kolay yapar. Bir kere babam denemişti parmağı uf olmuştu. Benim babaannem yapıyor gözleri görmese bile.”

K12: “Kızlar el işi yapar, bilir çünkü erkekler yapamaz, maç izler.”

K19: “Kızlar yapabilir çünkü kızlar için kıyafet dikmek kolay iştir. Erkekler öyle tasarım filan yapamaz.”

K23: “Kızlar yapar çünkü erkekler dikiş yapmayı bilemez çünkü iğneyi sokup çıkarmayı sadece kızlar yapabilir onlara özgü bir meslek.”

K30: “Kızlar daha iyi dikeyor. Erkekler dikemiyor. Bana babaannem hep bir şeyler örüyor. Dedemle babam hiç başaramıyor.”

Hem kadınların hem de erkeklerin yapabileceği meslek olduğunu belirten çocuklardan K14, E15 ve E28 kodlu çocukların görüşleri şu şekildedir:

K14: “Kızlar da dikebilir erkekler de dikebilir ama önce dikkatlerini toplamaları lazım. Sessiz bir yerde çalışmaları lazım.”

E15: “Ben bizim oradan geçerken hem kız terzi görüyorum hem de erkek terzi görüyorum. Erkek terziyi Kemeraltı’nda görüyorum.”

E28: “İkisi de kumaş dikebilir. Teyzemin yanında erkek kumaşçı çalışıyor.”

13’ü kız 10’u erkek toplam 23 (%76,8) çocuk garsonluk mesleğini hem kadınların hem de erkeklerin yapabileceği meslek olarak belirtmiştir. 3’ü erkek 2’si kız toplam 5 (%16,6) çocuk sadece erkeklerin yapabileceği meslek olarak belirtirken 1’i kız 1’i erkek toplam 2 (%6,6) çocuk sadece kadınların yapabileceği meslek olarak belirtmiştir.

Garsonluk mesleğini hem kadınların hem de erkeklerin yapabileceği meslek olarak belirten çocuklardan K5, K7, K12 ve E11 kodlu çocukların görüşleri şu şekildedir:

K7: “Kızlar aşçıdaki gibi beceriklidir. Erkekler de dikkatlidir. İkisi de yapabilir.”

K5: “Sadece erkek gördüm ama kızlar da yapabilir çünkü bence çok kolay. Bir şey döküyorlar alıyor onu, kıyafet giyiyorlar o kadar.”

E11: “İkisi de dengeli. İkisi de durabilir düşürmeden bir şeyi taşıırken.”

K12: “İkisi de yapar çünkü çok seviyorlar. Bu meslekte hanımefendi olmak gerek beyefendi olmak gerek. İkisi de yapabilir.”

Sadece erkeklerin yapabileceğini belirten çocuklardan E16, E18 ve K19 kodlu çocukların görüşleri şu şekildedir:

E16: “Ben gittiğimde lokantaya hep erkekler yapıyordu.”

E18: “Erkekler daha güzel yapar çünkü erkekler hoş geldiniz, sefalar getirdiniz gibi şeyler der.”

K19: “Çünkü ben hayatımda hiç kız garson görmedim.”

Sadece kadınların yapabileceği meslek olduğunu belirten K10 ve E27 kodlu çocukların görüşleri şu şekildedir:

K10: “Kızlar çok iyi yapıyor. Erkekler sadece ne istersiniz? diye soruyor. Kızlar götürüyor.”

E27: “Pideci de isterse çay getiriyorlar. Onu getiren kız.”

14’ü kız 10’u erkek toplam 24 (%80) çocuk sekreterlik mesleğini hem kadınların hem de erkeklerin yapabileceği meslek olarak belirtirken 3’ü erkek 1’i kız toplam 4 (%13,3) çocuk sadece erkeklerin yapabileceği meslek olarak belirtmiştir. Sadece kadınların yapabileceği meslek olarak belirten 1’i kız 1’i erkek toplam 2 (%6,7) çocuk bulunmaktadır.

Sekreterlik mesleğini hem kadınların hem de erkeklerin yapabileceği meslek olarak nitelendiren çocuklardan K5, E18, E24 ve E29 kodlu çocukların görüşleri şu şekildedir:

K5: “Burası ofis. İkisi de yapabilir çünkü çok kolay. Konuşuyorsun, yazıyorsun bu kadar.”

E18: “Kızlar da telefon görüşmelerinde güzel şeyler söyleyebilir, erkekler de.”

E24: “İkisi de telefonla görüşüp notları yazabilirler. Yetişkin oldukları için okuma yazmayı biliyorlar. Çocuklar bilmediği için yapamaz.”

E29: “İşi kontrol ederler. Kızda kontrol eder erkek de.”

Sadece erkeklerin yapabileceği meslek olduğunu belirten çocuklardan K9, E15 ve E16 kodlu çocukların görüşleri şu şekildedir:

K9: “Erkekler fazla konuştuğu için olur. Kızları çok konuşurken görmedim.”

E15: “Ben sadece erkek sekreter görüyorum. Bir amcanın iş yerinde gördüm. Kız sekreter görmedim.”

E16: “Bir dizide görmüştüm, erkekler yapıyordu.”

Sadece kadınların yapabileceği meslek olduğunu belirten K7 ve E27 kodlu çocukların görüşleri ise şu şekildedir:

K7: “Kızlar yapabilir. Kızlar not alabilir. Hızlıca not alabilir.”

E27: “Erkek sekreter görmedim.”

Polislik mesleğini 13'ü kız 9'u erkek toplam 22 (%73,3) çocuk hem kadınların hem de erkeklerin yapabileceği meslek olarak belirtmiştir. 5'i erkek 3'ü kız toplam 8 (%26,7) çocuk sadece erkeklerin yapabileceği meslek olarak belirtirken sadece kadınların yapabileceği meslek olarak belirten çocuk bulunmamaktadır.

Polislik mesleğini hem kadınların hem de erkeklerin yapabileceğini belirten çocuklardan K7, K17, K23, K25, E11 ve E15 kodlu çocukların görüşleri şu şekildedir:

K7: "Bir arkadaşımın babası da annesi de polis. O yüzden ikisi de yapabilir."

K17: "Zor bir meslek ama ikisi de yapabilir."

K23: "İkisi de yapabilir. Mesela geçen sene de bu okuldaydım. Bizim okula polis haftasında polis gelmişti, bir kız bir erkek. Biz polisi tanıyalım diye geldiler."

K25: "Kızlar trafik polisi olabilir. Erkekler normal silah çeken polis olabilir."

E11: "Polis, Rıza komiser. Dizide gördüm. İkisi de vatanseverse yapabilir."

E15: "İkisini de düşünüyorum. İkisinin de yapabileceği kolay bir şey. Kelepçe takıp şokluyorlar. Ben büyük insan olsaydım bana göre kolay olurdu. Kızlara göre de kolay. Onlar da şoklayabilir."

Sadece erkeklerin yapabileceğini belirten çocuklardan K9, E24 ve E29 kodlu çocukların görüşleri şu şekildedir:

K9: "Bir kere polis gördüm. Babam arabayı yavaş kullanıyordu. Erkek polisler abicim geçemezsin bu yoldan diyorlar. Babam hızlı geçerse polis yakalar. Kızlar utanıp erkekler gibi konuşmadığı için çok şef değillerdir. O yüzden olmaz."

E24: "Erkekler hırsızları yakalayabilir."

E29: "Çünkü hırsızlar erkek, polis de erkek oluyor ve onları yakalıyor."

Tesisatçılık mesleğini 11'i erkek 8'i kız toplam 19 (%63,3) çocuk sadece erkeklerin yapabileceği meslek olarak belirtirken 7'si kız 3'ü erkek toplam 10 (%33,3) çocuk hem kadınların hem de erkeklerin yapabileceği meslek olarak belirtmiştir. 1 (%3,3) kız çocuğu bu mesleği sadece kadınların yapabileceğini belirtmiştir.

Tesisatçılık mesleğini sadece erkeklerin yapabileceğini belirten çocuklardan E8, E11, E22, K17 ve K23 kodlu çocukların görüşleri şu şekildedir:

E8: "Ben erkek gördüm. Hiç kız tesisatçı görmedim çünkü kızlar tamir işlerinden anlamaz çünkü onlar ev hanımı birazcık. Erkekler dışarıda çalışır, aletleri iyi kullanır."

E11: "Kızların kafasına bir şey düştüğünde hani kızlar hassastır ya erkekler böyle serttir, dayanır ondan erkekler yapar."

E22: "Erkekler daha güçlü ve hızlı olduğu için yaparlar. Kızlar güçsüzdür ve yavaştır."

K17: "Erkekler biliyor ama kızlar bilmiyor. Bizim musluk bozulmuştu, annem bir şey yapamadı babamı aradı, geldi, o yaptı."

K23: "Erkekler yapar. Aynı dikişi kızların becerebildiği gibi bunu da erkekler becerebilir çünkü tamir yapmayı, vida sıkmayı erkekler becerebilir. Yani onlar daha güçlüdür, sıkabilir."

Hem kadınların hem de erkeklerin yapabileceği meslek olarak nitelendiren çocuklardan K14, K21 ve E24 kodlu çocukların görüşleri şu şekildedir:

K14: "İkisi de yapabilir çünkü insanlar akıllı, bilgili insan olabilir. Kızlar da erkekler de."

K21: "Kızlar yapmaya alıştıysa yapabilir. Erkekler de yapabilir."

E24: "İkisi de becerebilir."

Sadece kadınların yapabileceği meslek olarak belirten K1 kodlu çocuğun görüşü ise şu şekildedir:

K1: "Erkek istemez. Kızın canı istediği için yapar."

Manavlık mesleğini 13'ü kız 10'u erkek toplam 23 (%76,7) çocuk hem kadınların hem de erkeklerin yapabileceği meslek olarak belirtirken 4'ü erkek 3'ü kız toplam 7 (%23,3) çocuk sadece erkeklerin yapabileceği meslek olarak belirtmiştir. Bu mesleği sadece kadınların yapabileceği meslek olarak belirten çocuk bulunmamaktadır.

Manavlık mesleğini hem kadınların hem de erkeklerin yapabileceği meslek olarak belirten çocuklardan K14, K23, E18, E22 ve E28 kodlu çocukların görüşleri şu şekildedir:

- K14: "İkisi de yapar çünkü biz manavda pek çok kız pek çok erkek görüyoruz."
K23: "Sadece bir şeyler satıyorlar. Bir şeyler satmak zor değildir. Ayrı ayrı kasalara koyup satıyorlar."
E18: "İkisi de gel müşteri gel diye satabilir."
E22: "Ben pazarda ikisini de görüyorum."
E28: "Meyve satmak kolaydır. İkisi de yapabilir."

Sadece erkeklerin yapabileceği meslek olarak nitelendiren çocuklardan E8, E15, K19 ve K20 kodlu çocukların görüşleri şu şekildedir:

- E8: "Ben erkek manavcı gördüm. Erkekler dışarıda daha çok geziyor. Kızlar evde uyuyor, evi topluyor, süpürüyorlar. Kızlar da belki manavlık yapıyordur ama ben erkek gördüm."
E15: "Ben hep erkek manavcı görüyorum."
K19: "Ben pazarda hep erkek görüyorum."
K20: "Kızlar zor bir iş olduğunu düşünüyor. Sabah erken kalkıp meyveleri dizmek onlar için zor. Erkekler yapabilir."

Bilim insanı mesleğini 9'u erkek 6'sı kız toplam 15 (%50) çocuk sadece erkeklerin yapabileceği meslek olarak belirtmiştir. 9'u kız 5'i erkek toplam 14 (%46,7) çocuk hem kadınların hem de erkeklerin yapabileceği meslek olarak belirtirken 1 (%3,3) kız çocuğu sadece kadınların yapabileceği meslek olarak belirtmiştir.

Bilim insanı mesleğini sadece erkeklerin yapabileceğini belirten çocuklardan K3, K9, K12, E6, E18 ve E24 kodlu çocukların görüşleri şu şekildedir:

- K3: "Erkekler deney ve tehlikeli işleri yapabiliyorlar. Kızlar zor ve basit şeyleri yapabilir ama çok zor olan şeyleri yapamazlar. Bu çok zor. Belki patlama olabilir, erkek bunu anlayabilir, odadan kaçabilirler ama kızlar anlayamayacağı için kızlar durursa patlayabilir. Erkekler dikkatlice baktıkları için kızlar da dikkatli bakar ama erkekler bunlardan daha iyi anladıkları için yapabiliyor."
K9: "Erkekler fazla iş yapar. Çok iyi bir koleksiyon yaparlar. Erkekler gece olduğunda bile deney yapar. Gece olduğunda kızlar ütü, çamaşır yapar o yüzden kızların çok zamanı olmuyor, erkeklerin çok zamanı oluyor."
K12: "Erkekler yapar çünkü karışımları yapıyor. Kızlar yapamaz çünkü onlar kaç miktar olacağını bilemezler, hızlı yaparlar o yüzden yanlış olur."
E6: "Kızların çok zekâsı olmayabilir erkeklerden. Babamınki gibi zekâsı olabilir ama annem yapamayabilir."
E18: "Çünkü erkekler karışımları pekiyi bilirler. Kızlar ise iyi bilmezler. Bütün karışımları doldurup bilim yerini patlatabilirler."
E24: "Kızlar karışımları döküp yüzünü simsiyah yapabilir. Erkekler daha dikkatli olduğu için yapabilir."

Hem kadınların hem de erkeklerin yapabileceği meslek olarak belirten çocuklardan K5, K14, K21, K23, K26 ve E22 kodlu çocukların görüşleri şu şekildedir:

- K5: "Ben büyüyünce deneyci mi olayım acaba. Ben mesela şimdi olmak istedim. Olur yani kız ama kız birazcık korkunç şeyler yapabilir. Erkekse doğru düzgün bir şeyler yapabilir."
K14: "İkisi de yapabilir çünkü böyle kimyalar yapıyorlar. Kızlar da kimya yapabilir erkekler de ama bir kitap okumaları gerekir. O kitabı okuduğu sürece yapmaları lazım."
K21: "İkisi de bir şeyler icat edip insanlara sunabilir ama birazcık zor bir meslek."
K23: "İkisi de yapabilir çünkü bir şeyler kontrol etmeyi herkes yapabilir. Yani mesela kontrol dediğim şey mesela insanların hastalıklarını araştırıyorlar, bir şeyleri karıştırıyorlar o yüzden de deney yapmak hem kızlara hem erkeklere göredir."
K26: "Daha önce görmedim ama bu mesleği ikisinin de yaptığına eminim. Belki duman çıkar, öksürürüz ama kolay bir meslek."
E22: "İkisi de yapar. Aybuke diye bir arkadaşım var, o bana anlattı. Bilim kadınları böcekleri yakalayıp içindeki zehire bakarlarımış. Bilim erkekleri de iksir yaparmış."

Sadece kadınların yapabileceği meslek olduğunu belirten K10 kodlu çocuğun görüşü şu şekildedir:

- K10: "Kızlar yapabilir çünkü kızlar daha iyi yapıyor kimsenin ölmeyeceği şekilde. Bir keresinde tabletimde izlemiştim bir iksir yapıyordu erkek, kıza içirip bayılıyordu."

Çocukların Mesleklere Yönelik Toplumsal Cinsiyet Algılarında Anne Öğrenim Durumuna İlişkin Bulgular

Anne öğrenim durumuna göre çocukların mesleklere yönelik toplumsal cinsiyet algı dağılımı Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6. Anne Öğrenim Durumuna Göre Mesleklere Yönelik Cinsiyet Algısı Dağılımı

Meslekler	Kadın Mesleği				Erkek Mesleği				Kadın ve Erkek Mesleği			
	1	Yüzde	2	Yüzde	1	Yüzde	2	Yüzde	1	Yüzde	2	Yüzde
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Öğretmen	2	18,18	0	0	0	0,00	0	0	9	81,8	19	100
Pilot	0	0	0	0	9	81,8	9	47,4	2	18,2	10	52,6
İnşaat Müh.	1	9,09	0	0	2	18,2	8	42,1	8	72,7	11	57,9
Hekim	1	9,09	0	0	2	18,2	3	15,8	8	72,7	16	84,2
Şoför	0	0	0	0	7	63,6	10	52,6	4	36,4	9	47,4
Çiftçi	0	0	2	10,5	4	36,4	3	15,8	7	63,6	14	73,7
İtfaiyeci	0	0	1	5,3	6	54,5	9	47,4	5	45,5	9	47,4
Aşçı	2	18,18	2	10,5	3	27,3	5	26,3	6	54,5	12	63,2
Terzi	10	90,91	13	68,4	0	0,00	0	0,0	1	9,1	6	31,6
Boyacı	1	9,09	0	0	7	63,6	9	47,4	3	27,3	10	52,6
Kuaför	4	36,36	6	31,6	1	9,09	1	5,3	6	54,5	12	63,2
Garson	1	9,09	1	5,3	2	18,2	3	15,8	8	72,7	15	78,9
Sekreter	0	0	2	10,5	2	18,2	2	10,5	9	81,8	15	78,9
Bahçıvan	1	9,09	1	5,3	3	27,3	7	36,8	7	63,6	11	57,9
Polis	0	0	0	0	2	18,2	6	31,6	9	81,8	13	68,4
Tesisatçı	1	9,09	0	0	7	63,6	12	63,2	3	27,3	7	36,8
Postacı	0	0	1	5,3	4	36,4	10	52,6	7	63,6	8	42,1
Manav	0	0	0	0	4	36,4	3	15,8	7	63,6	16	84,2
Bilim İnsanı	1	9,09	0	0	8	72,7	7	36,8	2	18,2	12	63,2
Diş Hekimi	0	0	3	15,8	3	27,3	3	15,8	8	72,7	13	68,4

Not: 1-İlkokul, Ortaokul ve Lise; 2-Lisans ve Lisans üstü.

Tablo 6 incelendiğinde öğretmenlik mesleğini hem kadın hem de erkeklerin yapabileceği meslek olarak belirten 28 çocuktan 19 (%100)'ünün annesi lisans ve lisans üstü mezunu olmakla birlikte 9 (%81,8)'nin annesi ilkokul, ortaokul, lise mezunudur. Öğretmenlik mesleğini sadece kadınların yapabileceğini söyleyen 2 (%18,18) çocuğun annesi ilkokul, ortaokul, lise mezunudur.

Pilotluk mesleğini sadece erkeklerin yapabileceğini belirten 18 çocuktan 9 (%81,8)'ünün annesi ilkokul, ortaokul, lise mezunu ve 9 (%47,4)'ünün annesi lisans ve lisans üstü mezunudur. Bu mesleği hem kadınların hem de erkeklerin yapabileceğini söyleyen 12 çocuktan 10 (%52,6)'ünün annesi lisans ve lisans üstü mezunu olmakla birlikte 2 (%18,2)'sinin annesi ilkokul, ortaokul, lise mezunudur.

Hekimlik mesleğini hem kadınların hem de erkeklerin yapabileceğini belirten 24 çocuktan 16 (%84,2)'sının annesi lisans ve lisans üstü mezunu olmakla birlikte 8 (%72,7)'inin annesi ilkokul, ortaokul, lise mezunudur. Sadece erkeklerin yapabileceği meslek olarak belirten 5 çocuktan 3 (%15,8)'ünün annesi lisans ve lisans üstü mezunu iken 2 (%18,2)'sinin annesi ilkokul, ortaokul, lise mezunudur. Sadece kadınların yapabileceği meslek olarak belirten 1 (%9,09) çocuğun annesi ilkokul, ortaokul, lise mezunudur.

Şoförlük mesleğini sadece erkeklerin yapabileceği meslek olarak nitelendiren 17 çocuktan 10 (%52,6)'unun annesi lisans ve lisans üstü mezunu iken 7 (%63,6)'sinin annesi ilkokul, ortaokul, lise mezunudur. Bu mesleği hem kadınlar hem de erkeklerin yapabileceği meslek olarak belirten 13 çocuktan 9 (%47,4)'ünün annesi lisans ve lisans üstü mezunu iken 4 (%36,4)'ünün annesi ilkokul, ortaokul, lise mezunudur.

Terzilik mesleğini sadece kadınların yapabileceği meslek olarak nitelendiren 23 çocuktan 13 (%68,4)'ünün annesi lisans ve üstü mezunu olmakla birlikte 10 (%90,91)'ünün annesi ilkokul, ortaokul, lise mezunudur. Bu mesleği hem kadınların hem de erkeklerin yapabileceği meslek olarak belirten çocuklardan 6 (%31,6)'sının annesi lisans ve lisans üstü mezunu olmakla birlikte 1 (%9,1)'inin annesi ilkokul, ortaokul, lise mezunudur.

Garsonluk mesleğinin hem kadınların hem de erkeklerin yapabileceğini belirten 23 çocuktan 15 (%78,9)'inin annesi lisans ve lisans üstü mezunu iken 9 (%81,8)'unun annesi ilkokul, ortaokul, lise mezunudur. Bu mesleği sadece erkeklerin yapabileceği meslek olarak nitelendiren 5 çocuktan 3 (%15,8)'ünün annesi lisans ve lisans üstü mezunu, 2 (%18,2)'sinin annesi ilkokul, ortaokul, lise mezunudur. Sadece kadınların yapabileceği meslek olarak belirten 2 çocuktan 1 (%5,3)'inin annesi lisans ve lisans üstü mezunu iken 1 (%9,09)'inin ise ilkokul, ortaokul, lise mezunudur.

Sekreterlik mesleğini hem kadınların hem de erkeklerin yapabileceği meslek olarak belirten 24 çocuktan 15 (%78,9)'inin annesi lisans ve lisans üstü mezunu, 9 (%81,8)'inin ise ilkokul, ortaokul, lise mezunudur. Bu mesleği sadece erkeklerin yapabileceğini belirten 4 çocuktan 2 (%10,5)'sinin annesi lisans ve lisans üstü mezunu, 2 (%18,2)'sinin ise ilkokul, ortaokul, lise mezunudur. Sadece kadınların yapabileceğini belirten 2 (%10,5) çocuğun annesi lisans ve lisans üstü mezunudur.

Polislik mesleğini hem kadınların hem de erkeklerin yapabileceğini belirten 22 çocuktan 13 (%68,4)'ünün annesi lisans ve lisans üstü mezunu, 9 (%81,8)'unun ise ilkokul, ortaokul, lise mezunudur. Bu mesleği sadece erkeklerin yapabileceğini belirten 8 çocuktan 6 (%31,6)'sının annesi lisans ve lisans üstü mezunu iken 2 (%18,2)'sinin ilkokul, ortaokul, lise mezunudur.

Tesisatçılık mesleğini sadece erkeklerin yapabileceğini belirten 19 çocuktan 12 (%63,2)'sinin annesi lisans ve lisans üstü mezunu, 7 (%63,6)'sinin ise ilkokul, ortaokul, lise mezunudur. Bu mesleği hem kadınların hem de erkeklerin yapabileceğini belirten 10 çocuktan 7 (%36,8)'sinin annesi lisans ve lisans üstü mezunu, 3 (%27,3)'ünün ise ilkokul, ortaokul, lise mezunudur. Sadece kadınların yapabileceğini belirten 1 (%9,09) çocuğun annesi ilkokul, ortaokul, lise mezunudur.

Manav mesleğini hem kadınların hem de erkeklerin yapabileceğini nitelendiren 23 çocuktan 16 (%84,2)'sının annesi lisans ve lisans üstü mezunu, 7 (%63,6)'sinin ise ilkokul, ortaokul, lise mezunudur. Bu mesleği sadece erkeklerin yapabileceğini belirten 7 çocuktan 4 (%36,4)'ünün annesi ilkokul, ortaokul, lise mezunu, 3 (%15,8)'ünün ise lisans ve lisans üstü mezunudur.

Bilim insanı mesleğini sadece erkeklerin yapabileceğini belirten 15 çocuktan 8 (72,7)'inin annesi ilkokul, ortaokul, lise mezunu, 7 (%36,8)'sinin ise lisans ve lisans üstü mezunudur. Bu mesleği hem kadınların hem de erkeklerin yapabileceğini belirten 14 çocuktan 12 (%63,2)'sinin annesi lisans ve lisans üstü mezunu, 2 (%18,2)'sinin ise ilkokul, ortaokul, lise mezunudur. Sadece kadınların yapabileceği meslek olduğunu belirten 1 (%9,09) çocuğun annesi ise ilkokul, ortaokul, lise mezunudur.

Çocukların Mesleklere Yönelik Toplumsal Cinsiyet Algılarında Baba Öğrenim Durumuna İlişkin Bulgular

Baba öğrenim durumuna göre çocukların mesleklere yönelik cinsiyet algısı dağılımı Tablo 7'de sunulmuştur. Tablo 7 incelendiğinde öğretmenlik mesleğini hem kadınların hem de erkeklerin yapabileceği meslek olarak belirten 28 çocuktan 14 (%93,3)'ünün babası lisans ve lisans üstü mezunu, 14 (%89,3)'ünün babası ilkokul, ortaokul, lise mezunudur. Sadece kadın mesleği olarak belirten 2 çocuktan 1 (%6,7)'inin babası lisans ve lisans üstü mezunu iken 1 (%6,7)'inin babası ilkokul, ortaokul, lise mezunudur.

Pilot mesleğini sadece erkeklerin yapabileceği meslek olarak belirten 18 çocuktan 10 (%66,7)'unun babası lisans ve lisans üstü mezunu, 8 (%53,3)'inin ise ilkokul, ortaokul, lise mezunudur. Bu mesleği hem kadınların hem de erkeklerin yapabileceğini belirten 12 çocuktan 7 (%46,7)'sinin babası ilkokul, ortaokul, lise mezunu iken 5 (%33,3)'inin babası lisans ve lisans üstü mezunudur.

Hekim mesleğini hem kadınların hem de erkeklerin yapabileceği meslek olarak belirten 24 çocuktan 13 (%86,7)'ünün babası lisans ve lisans üstü mezunu, 11 (%73,3)'inin babası ilkokul, ortaokul, lise mezunudur. Bu mesleği sadece erkeklerin yapabileceğini nitelendiren 5 çocuktan 3 (%20)'ünün babası ilkokul, ortaokul, lise mezunu, 2 (%13,3)'sinin babası lisans ve lisans üstü mezunudur. Sadece kadınların yapabileceği meslek olduğunu belirten 1 (%6,7) çocuğun babası ilkokul, ortaokul, lise mezunudur.

Şoförlük mesleğini sadece erkeklerin yapabileceğini belirten 17 çocuktan 9 (%60)'unun babası ilkokul, ortaokul, lise mezunu, 8 (%53,3)'inin babası lisans ve lisans üstü mezunudur. Bu mesleği hem kadınların hem de erkeklerin yapabileceğini belirten 13 çocuktan 7 (%46,7)'sinin babası lisans ve lisans üstü mezunu, 6 (%40)'sının babası ilkokul, ortaokul, lise mezunudur.

Tablo 7. Baba Öğrenim Durumuna Göre Mesleklere Yönelik Cinsiyet Algısı Dağılımı

Meslekler	Kadın Mesleği				Erkek Mesleği				Kadın ve Erkek Mesleği			
	1	Yüzde	2	Yüzde	1	Yüzde	2	Yüzde	1	Yüzde	2	Yüzde
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Öğretmen	1	6,7	1	6,7	0	0	0	0	14	93,3	14	93,3
Pilot	0	0	0	0	8	53,3	10	66,7	7	46,7	5	33,3
İnşaat Müh.	1	6,7	0	0	4	26,7	6	40	10	66,7	9	60
Hekim	1	6,7	0	0	3	20	2	13,3	11	73,3	13	86,7
Şoför	0	0	0	0	9	60	8	53,3	6	40	7	46,7
Çiftçi	0	0	2	13,3	2	13,3	5	33,3	13	86,7	8	53,3
İtfaiyeci	0	0	1	6,7	9	60	6	40	6	40	8	53,3
Aşçı	3	20	1	6,7	4	26,7	4	26,7	8	53,3	10	66,7
Terzi	12	80	11	73,3	0	0	0	0	3	20	4	26,7
Boyacı	1	6,7	0	0	7	46,7	9	60	7	46,7	6	40
Kuaför	7	47	3	20	0	0	2	13,3	8	53	10	66,7
Garson	1	6,7	1	6,7	3	20	2	13,3	11	73,3	12	80
Sekreter	0	0,0	2	13,3	2	13,3	2	13,3	13	86,7	11	73,3
Bahçıvan	1	6,7	1	6,7	5	33,3	5	33,3	9	60	9	60
Polis	0	0,0	0	0	4	26,7	4	26,7	11	73,3	11	73,3
Tesisatçı	1	6,7	0	0	7	46,7	12	80	7	46,7	3	20
Postacı	0	0,0	1	6,7	8	53,3	6	40	7	46,7	8	53,3
Manav	0	0,0	0	0	4	26,7	3	20	11	73,3	12	80
Bilim İnsanı	1	6,7	0	0	7	46,7	8	53,3	7	46,7	7	46,7
Diş Hekimi	1	6,7	2	13,3	3	20	3	20	11	73,3	10	66,7

Not: 1-İlkokul, Ortaokul ve Lise; 2-Lisans ve Lisans üstü.

Terzilik mesleğini sadece kadınların yapabileceğini belirten 23 çocuktan 12 (%80)'sinin babası ilkokul, ortaokul, lise mezunu, 11 (%73,3)'inin babası lisans ve lisans üstü mezundur. Bu mesleği hem kadınların hem de erkeklerin yapabileceğini belirten 7 çocuktan 4 (%26,7)'ünün babası lisans ve lisans üstü mezunu, 3 (%20)'ünün babası ilkokul, ortaokul, lise mezundur.

Garson mesleğini hem kadın hem de erkeklerin yapabileceği meslek olarak belirten 23 çocuktan 12 (%80)'sinin babası lisans ve lisans üstü mezunu, 11 (%73,3)'inin ise ilkokul, ortaokul, lise mezundur. Bu mesleği sadece erkeklerin yapabileceğini belirten 5 çocuktan 3 (%20)'ünün babası ilkokul, ortaokul, lise mezunu, 2 (%13,3)'sinin ise lisans ve lisans üstü mezundur. Sadece kadınların yapabileceği meslek olarak nitelendiren 2 çocuktan 1 (%6,7)'inin babası lisans ve üstü mezunu iken 1 (%6,7)'inin babası da ilkokul, ortaokul, lise mezundur.

Sekreterlik mesleğini hem kadın hem de erkeklerin yapabileceği meslek olarak belirten 24 çocuktan 13 (%54,2)'ünün babası ilkokul, ortaokul, lise mezunu, 11 (%45,8)'inin ise lisans ve lisans üstü mezundur. Bu mesleği sadece erkeklerin yapabileceğini nitelendiren 4 çocuktan 2 (%50)'sinin babası lisans ve lisans üstü mezunu iken 2 (%50)'sinin babası ilkokul, ortaokul, lise mezundur. Sadece kadınların yapabileceği meslek olduğunu belirten 2 (%8,3) çocuğun babası lisans ve lisans üstü mezundur.

Polis mesleğini hem kadınların hem de erkeklerin yapabileceği meslek olarak belirten 22 çocuktan 11 (%50)'sinin babası lisans ve lisans üstü mezunu iken 11 (%50)'inin de ilkokul, ortaokul, lise mezundur. Bu mesleği sadece erkeklerin yapabileceğini belirten 8 çocuktan 4 (%50)'ünün babası lisans ve lisans üstü mezunu, 4 (%50)'ünün de ilkokul, ortaokul, lise mezundur.

Tesisatçı mesleğini sadece erkeklerin yapabileceğini belirten 19 çocuktan 12 (%63,2)'sinin babası lisans ve lisans üstü mezunu, 7 (%36,8)'sinin ise ilkokul, ortaokul, lise mezundur. Bu mesleği hem kadınların hem de erkeklerin yapabileceği meslek olarak nitelendiren 10 çocuktan 7 (%70)'sinin babası ilkokul, ortaokul, lise mezunu, 3 (%30)'ünün babası lisans ve lisans üstü mezundur. Sadece kadınların yapabileceği meslek olduğunu belirten 1 (%5) çocuğun babası ilkokul, ortaokul, lise mezundur.

Manav mesleğini hem kadın hem de erkeklerin yapabileceği meslek olduğunu belirten 23 çocuktan 12 (%80)'sinin babası lisans ve lisans üstü mezunu, 11 (%73,3)'inin ise ilkokul, ortaokul, lise mezunudur. Bu mesleği sadece erkeklerin yapabileceğini belirten 7 çocuktan 4 (%26,7)'ünün babası ilkokul, ortaokul, lise mezunu iken 3 (%20)'ünün babası lisans ve lisans üstü mezunudur.

Bilim insanı mesleğini sadece erkeklerin yapabileceği belirten 15 çocuktan 8 (%53,3)'inin babası lisans ve lisans üstü mezunu, 7 (%46,7)'sinin ise ilkokul, ortaokul, lise mezunudur. Bu mesleği hem kadınların hem de erkeklerin yapabileceği meslek olarak nitelendiren 14 çocuktan 7 (%46,7)'sinin babası lisans ve lisans üstü mezunu iken 7 (%46,7)'sinin ilkokul, ortaokul, lise mezunudur. Sadece kadınların yapabileceğini belirten 1 (%6,7) çocuğun babası ilkokul, ortaokul, lise mezunudur.

Çocukların Mesleklere Yönelik Toplumsal Cinsiyet Algılarında Anne Çalışma Durumu Bulguları

Anne çalışma durumuna ilişkin çocukların mesleklere yönelik toplumsal cinsiyet algılarının dağılımı içeren bulgular Tablo 8'de sunulmuştur.

Tablo 8. Anne Çalışma Durumuna Göre Mesleklere Yönelik Cinsiyet Algısı Dağılımı

Meslekler	Kadın Mesleği				Erkek Mesleği				Kadın ve Erkek Mesleği			
	1		2		1		2		1		2	
	N	Yüzde %	N	Yüzde %	N	Yüzde %	N	Yüzde %	N	Yüzde %	N	Yüzde %
Öğretmen	1	6,3	1	7,1	0	0	0	0,0	15	93,7	13	92,9
Pilot	0	0	0	0	7	43,8	11	78,6	9	56,3	3	21,4
İnşaat Müh.	0	0	1	7,1	6	37,5	4	28,6	10	62,5	9	64,3
Hekim	0	0	1	7,1	3	18,8	2	14,3	13	81,3	11	78,6
Şoför	0	0	0	0	9	56,3	8	57,1	7	43,8	6	42,9
Çiftçi	2	12,5	0	0	3	18,8	4	28,6	11	68,8	10	71,4
İtfaiyeci	1	6,3	0	0	7	43,8	8	57,1	8	50,0	6	42,9
Aşçı	3	18,8	1	7,1	3	18,8	5	35,7	10	62,5	8	57,1
Terzi	9	56,3	14	100	0	0	0	0	7	43,8	0	0
Boyacı	0	0	1	7,1	8	50	8	57,1	8	50,0	5	35,7
Kuaför	5	31	5	35,7	1	6,3	1	7,1	10	62,5	8	57,1
Garson	0	0	2	14,3	3	18,8	2	14,3	13	81,3	10	71,4
Sekreter	1	6,3	1	7,1	3	18,8	1	7,1	12	75,0	12	85,7
Bahçıvan	1	6,3	1	7,1	6	37,5	4	28,6	9	56,3	9	64,3
Polis	0	0	0	0	5	31,3	3	21,4	11	68,8	11	78,6
Tesisatçı	1	6,3	0	0	7	43,8	12	85,7	8	50,0	2	14,3
Postacı	0	0	1	7,1	9	56,3	5	35,7	7	43,8	8	57,1
Manav	0	0	0	0	5	31,3	2	14,3	11	68,8	12	85,7
Bilim İnsanı	0	0	1	7,1	6	37,5	9	64,3	10	62,5	4	28,6
Diş Hekimi	2	13	1	7,1	3	18,8	3	21,4	11	68,8	10	71,4

Not: 1-Çalışan; 2-Çalışmayan.

Tablo 8 incelendiğinde öğretmenlik mesleğini hem kadınların hem de erkeklerin yapabileceğini belirten 28 çocuktan 15 (%93,7)'inin annesi çalışmakta, 13 (%92,9)'ünün annesi çalışmamaktadır. Bu mesleği sadece kadınların yapabileceğini belirten 2 çocuktan 1 (%6,3)'inin annesi çalışmakta, 1 (%7,1)'inin ise çalışmamaktadır.

Pilotluk mesleğini sadece erkeklerin yapabileceğini belirten 18 çocuktan 11 (%78,6)'inin annesi çalışmamakta ve 7 (%43,8)'sinin ise çalışmaktadır. Bu mesleği hem kadın hem de erkeklerin yapabileceğini belirten 12 çocuktan 9 (%56,3)'unun annesi çalışmakta iken 3 (%21,4)'ünün ise çalışmamaktadır.

Hekimlik mesleğini hem kadınların hem de erkeklerin yapabileceğini belirten 24 çocuktan 13 (%81,3)'ünün annesi çalışmakta, 11 (%76,6)'inin ise çalışmamaktadır. Bu mesleği sadece erkeklerin yapabileceğini belirten 5 çocuktan 3 (%18,8)'ünün annesi çalışmakta ve 2 (%14,3)'sinin ise çalışmamaktadır. Sadece kadınların yapabileceği meslek olduğunu belirten 1 (%7,1) çocuğun annesi ise çalışmamaktadır.

Şoförlük mesleğini sadece erkeklerin yapabileceğini nitelendiren 17 çocuktan 9 (%56,3)'unun annesi çalışmakta iken 8 (%57,1)'inin çalışmamaktadır. Bu mesleği hem kadınların hem de erkeklerin yapabileceğini belirten 13 çocuktan 7 (%43,8)'sinin annesi çalışmakta ve 6 (%42,9)'sının ise çalışmamaktadır.

Terzilik mesleğini sadece kadınların yapabileceğini belirten 23 çocuktan 14 (%100)'ünün annesi çalışmamakta ve 9 (%56,3)'unun ise çalışmaktadır. Bu mesleği hem kadınların hem de erkeklerin yapabileceğini belirten 7 (%43,8) çocuğun annesi çalışmaktadır.

Garsonluk mesleğini hem kadınların hem de erkeklerin yapabileceğini belirten 23 çocuktan 13 (%81,3)'ünün annesi çalışmakta iken 10 (%71,4)'unun ise çalışmamaktadır. Bu mesleği sadece erkeklerin yapabileceğini belirten 5 çocuktan 3 (%18,8)'ünün annesi çalışmakta, 2 (%14,3)'sinin çalışmamaktadır. Sadece kadınların yapabileceği meslek olduğunu belirten 2 (%14,3) çocuğun annesi de çalışmamaktadır.

Sekreterlik mesleğini hem kadınların hem de erkeklerin yapabileceği meslek olarak nitelendiren 24 çocuktan 12 (%75)'sinin annesi çalışmakta ve 12 (%85,7)'sinin ise çalışmamaktadır. Bu mesleği sadece erkeklerin yapabileceğini belirten 4 çocuktan 3 (%18,8)'inin annesi çalışmakta ve 1 (%7,1)'inin annesi çalışmamaktadır. Sadece kadınların yapabileceği meslek olduğunu belirten 2 çocuktan 1 (%6,3)'inin annesi çalışmakta iken 1 (%7,1)'inin ise çalışmamaktadır.

Polislik mesleğini hem kadınların hem de erkeklerin yapabileceğini belirten 22 çocuktan 11 (%68,8)'inin annesi çalışmakta iken 11 (%78,6)'inin çalışmamaktadır. Sadece erkeklerin yapabileceği meslek olduğunu belirten 8 çocuktan 5 (%31,3)'inin annesi çalışmakta ve 3 (%21,4)'ünün çalışmamaktadır.

Tesisatçılık mesleğini sadece erkeklerin yapabileceğini belirten 19 çocuktan 12 (%85,7)'sinin annesi çalışmamakta ve 7 (%43,8)'sinin çalışmaktadır. Bu mesleği hem kadınların hem de erkeklerin yapabileceğini belirten 10 çocuktan 8 (%50)'inin annesi çalışmakta ve 2 (%14,3)'sinin ise çalışmamaktadır. Sadece kadınların yapabileceği meslek olduğunu belirten 1 (%6,3) çocuğun annesi çalışmaktadır.

Manav mesleğini hem kadınların hem de erkeklerin yapabileceğini belirten 23 çocuktan 12 (%85,7)'sinin annesi çalışmamakta 11 (%68,8)'inin ise çalışmaktadır. Sadece erkeklerin yapabileceği meslek olarak belirten 7 çocuktan 5 (%31,3)'inin annesi çalışmakta ve 2 (%14,3)'sinin ise çalışmamaktadır.

Bilim insanı mesleğini sadece erkeklerin yapabileceğini belirten 15 çocuktan 9 (%64,3)'unun annesi çalışmamakta ve 6 (%37,5)'sının ise çalışmaktadır. Bu mesleği hem kadınların hem de erkeklerin yapabileceği meslek olarak nitelendiren 14 çocuktan 10 (%62,5)'unun annesi çalışmakta ve 4 (%28,6)'ünün ise çalışmamaktadır. Sadece kadınların yapabileceği meslek olarak belirten 1 (%7,1) çocuğun annesi çalışmamaktadır.

Sonuç

Okul öncesi dönemdeki çocukların mesleklere yönelik toplumsal cinsiyet algılarının belirlendiği bu çalışmada, çocukların mesleklere yönelik toplumsal cinsiyet algılarının oluşumunda anne öğrenim durumu, baba öğrenim durumu, anne çalışma durumu arasındaki ilişki de belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmanın bulguları çocukların meslek tanımındaki görüşlerine ilişkin sonuçlar, mesleklere yönelik toplumsal cinsiyet algılarına ilişkin sonuçlar, mesleklere yönelik toplumsal cinsiyet algısında anne öğrenim durumuna ilişkin sonuçlar, mesleklere yönelik toplumsal cinsiyet algısında baba öğrenim durumuna ilişkin sonuçlar, meslekler yönelik toplumsal cinsiyet algısında anne çalışma durumuna ilişkin sonuçlar olarak alt başlıklarında sunulmuş ve ulaşılan sonuçlar doğrultusunda öneriler geliştirilmiştir.

Çocukların Meslek Tanımındaki Görüşlerine İlişkin Sonuçlar

“Meslek nedir?” sorusuna verilen yanıtlardan elde edilen bulgular incelendiğinde çocukların meslek kavramına ilişkin fikirlerinin olduğu ve bu kavramı çalışma, para kazanma, anne ve babalarının meslekleri, büyüdüklerinde yapacakları iş olarak betimledikleri görülmüştür. Lind'e göre (1996) kavramlar, çocukların çevreyle aktif bir şekilde ilgilenmesiyle kazanılır. Çocuklar etraflarındaki dünyayı anlamlı kılan temel bilişsel bilgiler geliştirirler (Akt. Beatty, 2000). Bu çalışmada çocukların meslek kavramının ne anlama geldiğini bildiği ve farklı açılardan yaklaşarak açıklayabildiği görülmektedir. Benzer şekilde Taşkın ve Şahin (2008) çalışmasında 6 yaş gurubu çocukların sosyo-ekonomik düzeyleri, gereksinimleri ve yaşadıkları çevre gibi değişkenlerin üzerinde durmuş ve

çocukların çevre kavramını yaşadıkları yere ve sosyoekonomik düzeye göre farklı şekillerde algıladıklarını ortaya koymuştur.

Çocukların Mesleklere Yönelik Toplumsal Cinsiyet Algılarına İlişkin Sonuçlar

Mesleklere yönelik resimli cinsiyet algısı belirleme formundan elde edilen bulgular incelendiğinde kız çocukları tarafından erkeklere en uygun bulunan meslek daha çok şoförlük (%50) ve tesisatçılıktır (%50). Erkek çocuklarının erkekler için en uygun bulunduğu meslek daha çok pilotluk (%86) mesleğidir.

Erkek çocuklarının kadınlar için en uygun bulunduğu meslek daha çok terziilik (%79) mesleğidir. Aynı şekilde kız çocuklarının da kadınlar için en uygun bulunduğu meslek daha çok terziilik (%75) mesleğidir. Bu durumda hem kız hem de erkek çocukları tarafından kadınlara en uygun bulunan mesleğin terziilik mesleği olduğu görülmektedir.

Kız çocuklarının daha çok öğretmenlik (%93,8) mesleğini hem kadınların hem de erkeklerin yapabileceği meslek olarak belirtmesi bu meslekleri toplumsal cinsiyet dahilinde değerlendirmedikleri yani cinsiyetsiz olarak ifade ettikleri görülmektedir. Aynı şekilde erkek çocukları da daha çok öğretmenlik (%92,9) mesleğini hem kadın hem de erkek mesleği olarak değerlendirmiştir. Bu durumda hem kız hem de erkek çocukları tarafından hem kadınlara hem de erkeklere en uygun bulunan mesleğin öğretmenlik mesleği olduğu görülmektedir.

Bulgular ışığında çocukların görüşleri dikkate alındığında fiziksel açıdan güç gerektiren meslekler çocuklar tarafından zor olarak algılanmakta ve erkeklere uygun olduğu görülmektedir. Ayrıca çocukların bilim insanı mesleği ile ilgili görüşlerinde daha çok bilimle ilgili laboratuvar çalışmalarını ve kimya ile ilgili deneyleri betimledikleri, bunların da dikkat ve beceri gerektiren işler olarak algılandıkları görülmektedir. Kadınların bu meslekte dikkat ve beceri konusunda çocuklar tarafından zayıf buldukları gözlenmektedir. Bu durum ülkemizdeki bilim insanı algısı için düşündürücü bulunmaktadır. Benzer şekilde Güder'in (2016) okul öncesi dönemdeki çocukların toplumsal cinsiyet algılarında ailenin rolüne ilişkin çalışmasında mesleklere ilişkin görüşleri incelenen çocukların, erkekler için sayısal olarak daha fazla meslek ifade ettikleri görülmüştür. Bazı çocuklar hem kadınlara hem de erkeklere uygun gördükleri meslekleri açıklarken aslında kadınların o mesleği yapamayacağını, ancak erkeklere yardım edebileceklerini ifade etmişlerdir. Çocukların meslek tercihlerinde genellikle bir cinsiyetin diğerine üstünlüğüne vurgu yaptıkları görülmüştür. Öte yandan çocukların kadınlara en uygun gördükleri mesleğin aşçı, erkeklere en uygun gördükleri mesleğin ise itfaiyeci olduğu belirtilmiştir. Özdemir (2006) tarafından yapılan çalışmada da çocuklar, güçlü olma ve sert olma özelliklerinin erkek özellikleri olduğunu ifade etmişlerdir. Yorgancı (2008) tarafından yapılan çalışmada ilköğretim 1-5. sınıflarda okutulan ders kitapları incelenmiştir. İncelenen kitaplarda kadınlara daha çok ev hanımlığı, öğretmenlik, doktorluk gibi meslekler uygun görülmüşken, erkeklere mekanik, güç gerektiren işler uygun görülmüştür.

Genel olarak hem kız hem de erkek çocukların görüşleri değerlendirildiğinde mesleklere yönelik çoğunlukla geleneksel bir anlayışa sahip oldukları gözlenmektedir. Çocukların bu algılarının kendi deneyimleriyle sınırlı olduğu düşünülmektedir. Bir başka ifadeyle hem kız hem de erkek çocukların mesleklere ilişkin toplumsal cinsiyet algılarının kalıp yargı niteliğinde olduğu söylenebilir. Çiftçi (2008) araştırmasında kız ve erkek çocukların kadın ve erkek rollerini algılama biçimlerinde istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar saptanırken, her iki cinsiyetin de geleneksel bir bakış açısına sahip olduğu belirtilmiştir.

Mesleklere Yönelik Toplumsal Cinsiyet Algısında Anne Öğrenim Durumuna İlişkin Sonuçlar

Bulgular ışığında hem annesi ilkokul, ortaokul, lise mezunu (%90,91) olan hem de annesi lisans ve lisans üstü mezunu (%68,4) olan çocukların daha çok terziilik mesleğini kadınlara en uygun meslek olarak belirttiği görülmektedir.

Annesi ilkokul, ortaokul, lise mezunu (%81,8) olan çocuklar daha çok pilotluk mesleğini erkeklere en uygun meslek olarak seçerken annesi lisans ve lisans üstü mezunu (%63,2) olan çocukların da daha çok tesisatçılık mesleğini erkeklere uygun meslek olarak seçtiği görülmektedir.

He annesi ilkokul, ortaokul, lise mezunu olan (%81,8) çocuklar hem de annesi lisans ve lisans üstü mezunu (%100) olan çocukların daha çok öğretmenlik mesleğini cinsiyetsiz yani hem kadınların hem de erkeklerin yapabileceği meslek olarak belirttiği görülmektedir. Ayrıca manav, bilim insanı, boyacı, pilot ve terzi mesleklerini hem kadın hem de erkeklerin yapacağı meslek olarak belirten annesi lisans ve lisans üstü mezunu

olan çocuklar, annesi ilkokul, ortaokul, lise mezunu olanlara oranla daha fazladır. Bir diğer deyişle bu meslekleri cinsiyetsiz olarak ifade eden çocukların annelerinin öğrenim düzeyinin daha yüksek olduğu görülmektedir.

Bulgular incelendiğinde çocukların mesleklere yönelik cinsiyet algılarında anne öğrenim durumuna ilişkin anlamlı bir farklılık olduğu ve anne öğrenim düzeyi yükseldikçe kalıp yargı düşüncelerin azaldığı görülmektedir. Baba öğrenim durumu ile anne öğrenim durumunun etkilerine ilişkin bulgular karşılaştırıldığında anne öğrenim durumunun etkisinin baba öğrenim durumunun etkisinden daha güçlü olduğu görülmektedir. Benzer şekilde Eren'in (1986) çalışmasında ebeveynlerin öğrenim seviyesi yükseldikçe çocukların cinsiyet kalıp yargılarının derecesi düşmüştür. Ancak, annenin öğrenim durumu değişkeninin etkisinin, babanın öğrenim durumu değişkeninin etkisinden daha güçlü olduğu görülmüştür. Bunun aksine Bağçeli (2008) de çalışmasında çocuklardaki cinsiyet özelliklerine ilişkin kalıp yargıların, annenin eğitim düzeyinin yükselmesi ile birlikte artış gösterdiğini belirtmiştir. Öte yandan Thompson'un (1975) yaptığı bir araştırmada da anne eğitim düzeyi ile cinsiyete ilişkin kalıp yargılar arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Ünlü'nün (2012) yaptığı çalışmada da okul öncesi dönem çocuklarının cinsiyet, yaş, anne eğitim düzeyi, baba eğitim düzeyi, annenin çalışma durumu, okul öncesi eğitim kurumunda buldukları süre ile çocukların cinsiyet rolü davranışları karşılaştırılmıştır. Çalışmanın sonuçlarına göre, anne öğrenim durumu, baba öğrenim durumu, okul öncesi kurumunda buldukları süre değişkenlerine göre hem kız hem de erkek çocuklarının cinsiyet rolü davranışlarında anlamlı bir fark görülmemiştir.

Mesleklere Yönelik Toplumsal Cinsiyet Algısında Baba Öğrenim Durumuna İlişkin Sonuçlar

Babası ilkokul, ortaokul, lise mezunu (%80) olan çocuklar ile babası lisans ve lisans üstü mezunu (%73,3) olan çocukların kadınlar için en uygun meslek olarak daha çok terzi mesleğini seçtiği görülmektedir.

Babası ilkokul, ortaokul, lise mezunu (%60) olan çocuklar, erkekler için en uygun meslek olarak daha çok şoför ve itfaiyeci mesleğini seçmiştir. Babası lisans ve lisans üstü mezunu (%80) olan çocukların ise daha çok tesisatçılık mesleğini seçtiği görülmektedir.

Babası ilkokul, ortaokul, lise mezunu (%93,3) ile lisans ve lisans üstü mezunu (%93,3) olan çocuklar, daha çok öğretmenlik mesleğinin hem kadın hem de erkek mesleği olduğunu belirterek cinsiyetsiz olduğunu ifade etmişlerdir. Bulgular incelendiğinde hem babası ilkokul, ortaokul, lise mezunu hem de babası lisans ve lisans üstü mezunu olan çocukların mesleklere yönelik toplumsal cinsiyet algılarının kalıp yargı niteliğinde olduğu ve baba öğrenim durumuna ilişkin anlamlı bir farklılık olmadığı söylenebilir. Benzer şekilde Şıvgın'ın (2015) cinsiyet rolleri eğitim etkinliklerinin anasınıfına devam eden 60-72 aylık çocukların toplumsal cinsiyet kalıp yargılarına etkisini belirlemek ve çocuğun cinsiyeti, kardeş sayısı, okul öncesi eğitime başlamadan önce bakımını yapan kişi, okul öncesi eğitim deneyimi, anne ve babanın yaşı, anne ve babanın öğrenimi, anne ve babanın mesleği ile çocuğun aile yapısı ve ailenin sosyo-ekonomik düzeyine göre farklılaşp farklılaşmadığını saptamak amacıyla yaptığı çalışmada deney grubundaki çocukların, kardeş sayısı, anne yaşı, annenin öğrenimi, babanın yaşı ve babanın öğrenim durumunun, çocukların toplumsal cinsiyet kalıp yargılarına etkisi olup olmadığı analiz edilmiş ve bu değişkenlerle, çocukların toplumsal cinsiyet kalıp yargıları arasında anlamlı bir ilişki görülmemiştir.

Mesleklere Yönelik Toplumsal Cinsiyet Algısında Anne Çalışma Durumuna İlişkin Sonuçlar

Annesi çalışan (%56,3) ve annesi çalışmayan (%100) çocukların kadınlara en uygun meslek olarak daha çok terzi mesleğini belirttiği görülmektedir.

Annesi çalışan (%93,7) ve annesi çalışmayan (%92,9) çocukların hem kadın hem erkek mesleği olarak belirttiği yani cinsiyetsiz olarak gördüğü mesleğin daha çok öğretmenlik olduğu görülmektedir. Bilim insanı mesleğini hem kadın hem de erkek mesleği olarak belirten çocukların (%62,5)'inin annesi çalışan iken annesi çalışmayan (%28,6)'dır. Tesisatçılık mesleğini hem kadın hem de erkek mesleği olarak belirten çocukların (%50)'sinin annesi çalışırken annesi çalışmayan (%14,3)'dür. Terzi mesleğini belirten çocukların (%43,8)'inin annesi çalışmakta iken annesi çalışmayan çocuklar bu mesleği hem kadın hem de erkek mesleği olarak belirtmemişlerdir. Pilotluk mesleğini belirten çocukların ise (%56,3)'ünün annesi çalışmakta iken (%21,4)'ünün annesi çalışmamaktadır. Hem kadın hem de erkekler için en uygun görülen mesleklere ilişkin bulgular incelendiğinde annesi çalışan çocukların annesi çalışmayan çocuklara kıyasla daha az kalıp yargı belirttiği görülmektedir. Bu durumda annesi çalışan çocukların annesi çalışmayan çocuklara oranla daha az kalıp yargıya sahip olduğu söylenebilir. Benzer şekilde Eren (1986), çocukların cinsiyet özelliği ve cinsiyet rolü kalıp

yargılarında annenin çalışıyor olmasının oldukça etkin bir değişken olduğunu bulmuştur. Genel olarak, sürekli çalışan annelerin çocukları, geçici olarak çalışanların ya da ev hanımı olan annelerin çocuklarına göre daha az cinsiyet kalıp yargılarına sahip olduğunu belirtmiştir. Bunun akisne Şıvgın'ın (2015) araştırmasında çalışan annelerin çocuklarının ev hanımı olan annelerin çocuklarına göre daha çok toplumsal cinsiyet kalıp yargılarına sahip oldukları görülmüştür. Öte yandan Özkan (2009) çalışmasında okul öncesi dönem 5-6 yaş çocuklarının cinsiyet özelliklerine ilişkin kalıp yargılarını, anne babalarının cinsiyet rolü algısı, yaşadığı il, anne babanın öğrenim düzeyi gibi bazı değişkenler açısından incelemiştir. Çocuğun annesinin cinsiyet rolü ve yaşadığı ile göre cinsiyet özelliklerine ilişkin kalıp yargılarında anlamlı fark görülmüştür. Ancak çocuğun yaşının, cinsiyetinin, aile yapısının, kardeş sayısının, anne çalışma durumunun ve baba cinsiyet rolünün cinsiyet özelliklerine ilişkin kalıp yargılarını etkilemediği görülmüştür. Yine Seral'in (1998) araştırmasında da annenin ev dışında çalışıyor olup olmaması ile ilgili değişkenin, çocuklarda cinsiyet rollerini destekleyen davranışları etkilemediği görülmüştür.

Öneriler

Araştırmanın amacına ve sonuçlarına ilişkin aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir:

1. Farklı kültürel, sosyo-ekonomik, eğitim düzeylerine sahip ailelerin çocukları ile benzer çalışmalar yapılabilir.
2. Bu çalışmada çocukların görüşleri değerlendirilmiştir. Anne ve babaların ya da çocuğun bakımından sorumlu kişilerin görüşleri de değerlendirilebilir.
3. Ebeveynlere, çocuklarına olumlu toplumsal cinsiyet algısı geliştirmelerini sağlayacak ortamlar hazırlamaları ve uygun model olma ile birlikte cinsiyetçi ayrıma gitmeyen davranışlar göstermeleri konularında eğitimler verilebilir.
4. Bu çalışmanın sonuçlarından yararlanılarak okullarda çocukların toplumsal cinsiyet algısında olumlu yönde değişimler oluşturabilecek projelere ve eğitimlere yer verilebilir. Okul öncesi eğitimde, meslekler hakkında çocukların önyargılarını ve yanlış bilgilerini düzenleme adına eğitici ve bilgilendirici etkinlikler uygulanabilir. Böylece cinsiyet özelliklerine ilişkin olarak çocukta kalıp yargıların oluşmaması sağlanabilir ve çocuğun sosyal, kültürel ve mesleki alanda gelişmesi desteklenebilir.
5. Toplumsal anlamda bilinçlenme sağlanarak toplumsal cinsiyet algısında cinsiyet eşitliğine yönelik duyarlılık sağlanabilir. Bu da kitle iletişim araçlarının kullanılması ve cinsiyet eşitliğini vurgulayacak çalışmaların yapılması ile mümkün olabilir. Kamu spotu, reklamlar, televizyon programları, gazete ve dergilerde bu konuyla ilgili yazılar, aile eğitim programları gibi çalışmalar yapılabilir.

Kaynaklar

- Aktaş, G. (2011). *Farklı sosyo-ekonomik ve kültürel özelliklere sahip ailelerde kız çocuklarına ilişkin aile içi kültürel tanımlamalar* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Aydilek Çiftçi, M. (2011). *Öğretmenlerin ve farklı sosyoekonomik düzeye sahip anne-babaların cinsiyet rolleri algısının 60-72 ay arası çocukların oyuncak tercihleri ve akran etkileşimleri ile ilişkisinin incelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Bağçeli, P. (2008). *Köyde ve kette yaşayan 7-8 yaş arası çocukların cinsiyete kalıpyargıları ve cinsiyete bağlı oynadıkları oyun ve oyuncaklar* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.
- Beatty, J.J. (2000). *Skills for Preschool Teachers*. Sixth Edition. (Edt: Ann Castel Davis). Merrill Publishing Company. New Jersey: USA.
- Connell, R.W. (1998). *Toplumsal cinsiyet ve iktidar: Toplum, kişi ve cinsel politika*. (Çev. Ed. C. Soydemir). İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Cunningham, M. (2001). The influence of parental attitudes and behaviors on children's attitudes towards gender and household labor in early adulthood. *Journal of Marriage and Family*, (63), 111-122.
- Çiftçi, A. (2008). *İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin kadınlık ve erkeklik rollerini algılayış biçimleri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.
- Driscoll, A. ve Nagel, N. G. (2008). *Early childhood education, birth-8*. Boston: Pearson Education Inc.
- Eren, (1986). *Sex-role and sex-trait stereotypes in children* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

- Güder, S. Y., & Yıldız, T. G. (2016). Okul Öncesi Dönemdeki Çocukların Toplumsal Cinsiyet Algılarında Ailenin Rolü. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(2), 424-446.
- Meece, J.L. ve Daniels, D.H. (2008). *Child & adolescent development for educators*. China: McGraw- Hill.
- Özdemir, E. (2006). *Okul öncesi dönem çocuklarının cinsiyet özelliklerine ilişkin kalıp yargıların incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Özkan, B. (2009). *Okul öncesi dönem 5-6 yaş çocuklarının cinsiyet özelliklerine ilişkin kalıpyargılarının bazı değişkenler açısından incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Parlaktuna, İ. (2010). Türkiye'de cinsiyete dayalı mesleki ayrımcılığın analizi/analysis of gender-based occupational discrimination in Turkey. *Ege Akademik Bakış*, 10(4), 1217-1230.
- Şıvgın, N. (2015). *Cinsiyet rolleri eğitim etkinliklerinin anasınıfına devam eden 60-72 aylık çocukların toplumsal cinsiyet kalıpyargılarına etkisinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Taşkın, Ö., & Şahin, B. (2008). "Çevre" kavramı ve altı yaş okul öncesi çocuklar. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(23), 1-12.
- Thompson, S. K. (1975). "Gender labels and sex role developments." *Child Development*, (46), 339-347.
- Ünlü, A. (2012). *Bazı değişkenlere göre okulöncesi çocuklarının cinsiyet rolü davranışlarının incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Vatandaş, C. (2007). Toplumsal cinsiyet ve cinsiyet rollerinin algılanışı. *Sosyoloji Konferansları Dergisi*, (35), 29-5.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yorgancı, F. (2008). *İlköğretim ders kitaplarında toplumsal cinsiyet rollerinin inşası* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.
- Witt, S. (1997). Parental influence on children's socialization to gender roles. *Adolescence Summer 1997*. <http://gozips.uakron.edu/~susan8/parinf.htm>

Yazar Bilgileri

Sibel Karabekmez

Dokuz Eylül Üniversitesi
İzmir
İrtibat yazar e-posta: skarabekmez@gmail.com

Günseli Yıldırım

Dokuz Eylül Üniversitesi
İzmir

Güzin Özyılmaz Akamca

Dokuz Eylül Üniversitesi
İzmir

A.Murat Ellez

Dokuz Eylül Üniversitesi
İzmir

Ayşe Nur Bulut Üner

Dokuz Eylül Üniversitesi
İzmir
